

STRUČNÝ PRŮVODCE ÚVĚROVÝMI REGISTRY

- ▶ Jak fungují a k čemu jsou
- ▶ Jakou roli hrají při žádosti o úvěr
- ▶ Jak se zodpovědně zadlužit

**Právě jste otevřeli brožuru,
která vám objasní základní principy
fungování úvěrových registrů.**

**Dozvíte se,
jak v praxi probíhá
vyřizování spotřebitelského úvěru,
jaká úskalí vás mohou potkat,
a snadněji se zorientujete
v terminologii finančních institucí.
K jednoduššímu pochopení
vám poslouží
příklad manželů Zodpovědných.**

Vzdělávací aktivity CBCB a LLCB podporují následující organizace:

Asociace občanských poraden – www.obcanskeporadny.cz

Česká Bankovní Asociace – www.financnivzdelavani.cz

Finanční arbitr České republiky – www.finarbitr.cz

Poradna při finanční tísni, o.p.s – www.financnitisen.cz

Sdružení českých spotřebitelů – www.konzument.cz

SOS - Sdružení obrany spotřebitelů, o.s. – www.spotřebitele.info

Manželé Zodpovědní by si rádi zmodernizovali svůj byt a vybavili si ho novou elektronikou. V současné době však nemají dostatek hotovosti, a tak se rozhodli pořídit si vybavení na spotřebitelský úvěr.

Mohou si vzít manželé Zodpovědní v takovém případě spotřebitelský úvěr?

Spotřebitelské úvěry jsou formou půjčky pro fyzické osoby (nepodnikatele), které slouží především k nákupu spotřebního zboží. Spotřebitelský úvěr mohou manželé Zodpovědní čerpat na konkrétní účel. V takovém případě ho však musí poskytovateli doložit. Může se jednat o zařízení a vybavení domácnosti, spotřební elektroniku, pořízení nebo modernizaci bytu či rodinného domu, nákup dovolené, automobilu nebo třeba financování tuzemského či zahraničního studia. Pokud úvěr budou čerpat jako neúčelový, mohou ho využít libovolně.

Kam se mohou obrátit?

Spotřebitelský úvěr mohou manželé Zodpovědní získat jak od banky, tak od jiné finanční instituce (úvěrové nebo leasingové společnosti). Nabídka je široká a liší se převážně výší úrokových sazeb a formou ručení.

Manželé Zodpovědní jdou do banky či úvěrové společnosti. Poskytnou potřebné údaje a dokumenty a zažádají o úvěr. Pro vyhodnocení jejich žádosti se banka či úvěrová společnost dotazuje do BRKI a NRKI.

Co znamená BRKI a NRKI a kdo za nimi stojí?

Bankovní (BRKI) a Nebankovní (NRKI) registr klientských informací jsou velmi dobře zabezpečené databáze informací o klientech finančních institucí, kteří se vůči nim nějakým způsobem zadlužili. Díky registrům mohou banky i nebankovní finanční instituce při žádosti o poskytnutí finančních prostředků o svém potenciálním zákazníkovi zjistit výši jeho závazků a zda v minulosti své závazky platil řádně a včas. Tuto informaci pak mohou využít při rozhodování, zda finanční prostředky zákazníkovi poskytnou či nikoliv.

Bankovní registr klientských informací (BRKI) provozuje společnost **CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a.s.** V bankovním registru se nachází každá fyzická osoba, tedy občan i fyzická osoba podnikající, která má s některou členskou bankou nebo stavební spořitelnou uzavřenou úvěrovou smlouvu nebo ji v minulosti uzavřenou měla či o uzavření úvěrové smlouvy teprve žádá. Může se jednat například o hypotéku, stavební spoření, spotřebitelský úvěr, kontokorent, kreditní kartu nebo třeba povolený debet. V registru jsou také vedeny fyzické osoby, které o úvěr či o vydání kreditní karty teprve žádají. Údaje o firmách v bankovním registru nejsou.

Nebankovní registr klientských informací (NRKI) provozuje zájmové sdružení **LLCB – Leasing & Loan Credit Bureau**. Nebankovní registr obsahuje na rozdíl od bankovního registru kromě fyzických osob a fyzických osob podnikajících také údaje o osobách právnických (tzn. o obchodních společnostech).

Organizátorem obou registrů je společnost **CCB - Czech Credit Bureau, a.s.** Technické zabezpečení provozu obou registrů zajišťuje její mateřská společnost **CRIF S.p.A.**, která je čtvrtou největší světovou společností v oblasti provozování úvěrových registrů.

Banka či úvěrová společnost může manžele zodpovědné v souvislosti se žádostí o spotřebitelský úvěr požádat o poskytnutí souhlasu se zpracováním osobních údajů v úvěrových registrech.

Jaké konkrétní údaje jsou v registrech BRKI a NRKI evidovány?

Ke každé fyzické či právnické osobě jsou v registrech kromě jména, rodného čísla/identifikačního čísla a adresy uvedeny také základní informace o tom, jak a kolik celkem fyzická či právnická osoba splácí nebo v minulosti splácela. Konkrétně je to údaj týkající se počtu úvěrových smluv, které daná osoba má, výše částek jednotlivých úvěrů a výše pravidelných splátek. Součástí informací je i historie splácení těchto závazků a informace o jejich zajištění. Registry dále obsahují údaje o tom, zda daná osoba právě nežadá o nějaký úvěrový produkt.

V jakém případě je potřebný souhlas klienta se zpracováním osobních údajů?

Banky souhlas klienta nepotřebují. Výměna informací o platební morálce, bonitě a důvěryhodnosti klientů je bankám povolena v zákoně o bankách. Mohou se tedy díky této zákonné výjimce informovat a vyměňovat si informace i bez jeho souhlasu. U nebankovního registru je situace jiná, zde je souhlas klienta se zpracováním osobních údajů nezbytný proto, aby informace mohly být do registru zaslány.

Vyměňují si vzájemně BRKI a NRKI informace?

Ano, oba registry si údaje mezi sebou vyměňují. Věřitelské subjekty tak dostávají o svých klientech ucelené informace v jeden okamžik, což mimo jiné umožňuje rychlejší zpracování vaší žádosti o půjčku/úvěr. Pro vzájemnou výměnu dat mezi registry je nutný váš souhlas, který bývá součástí žádosti o úvěr/půjčku. Existující bezpečnostní opatření zajišťují, aby bankovní tajemství nebylo porušeno a informace nebyly zneužity.

Jak dlouho bude údaj o žádosti manželů Zodpovědných evidován v registru?

Jakmile manželé Zodpovědní podepíší žádost o úvěr, jejíž součástí bude výše uvedený souhlas, a finanční instituce se následně dotáže do příslušného registru pro ověření jejich bonity, objeví se informace o této úvěrové žádosti v registru. Rozhodnou-li se manželé z jakéhokoliv důvodu úvěr nečerpat (nepodepíší úvěrovou smlouvu), anebo budou odmítnuti ze strany finanční instituce, údaj o jejich žádosti bude z registru vymazán po jednom roce v případě banky a po 6 měsících v případě jiné finanční instituce.

Manželé Zodpovědní si před dvěma lety vzali úvěr, který řádně a v pravidelných splátkách spláceli a v dohodnutém termínu celý splatili.

Může tato skutečnost pozitivně ovlivnit rozhodování banky o podmínkách jejich úvěru?

V úvěrových registrech provozovaných CBCB a LLCB jsou zaneseny veškeré informace, tzn. nejen negativní, ale i pozitivní údaje. To, že registr obsahuje i pozitivní informace, umožňuje klientům budovat si svou úvěrovou historii, případně napravit své prohřešky z minulosti. Díky pozitivním údajům z registru tak mohou úvěry znovu získat i lidé, kteří si s sebou nesou z minulosti nějaký drobný přestupek, např. opožděnou splátku. Ve vyspělejších zemích si lidé často budují svou úvěrovou historii již od mládí, aby se postupem času dostali k lepším bankovním produktům a podmínkám.

Kdo všechno může žádat informace z BRKI a NRKI?

Právo žádat informace z BRKI či NRKI má taková finanční instituce, která má podepsanou smlouvu s provozovatelem daného registru. Zároveň tato finanční instituce musí plnit řadu smluvních závazků, které jsou kontrolovány. Právo na získání informace z registru vzniká finanční instituci v okamžiku, kdy u ní žádáte o některý z úvěrových produktů, nebo když již nějaký úvěrový produkt využíváte. Kdyby se na vás finanční instituce dotázala v rozporu s výše uvedeným, dostala by se do rozporu se smlouvou a mohla by být sankcionována, v závažném případě i z registru vyloučena.

Uživateli bankovního registru jsou banky (ze zákona patří mezi banky i stavební spořitelny). V rámci vzájemné výměny dat mezi BRKI a NRKI mohou získávat informace i další finanční instituce, například leasingové a úvěrové společnosti, které mají smlouvu s provozovatelem nebankovního registru. Jejich možnost získávat tyto informace je podmíněna vaším souhlasem. S aktuálními uživateli obou registrů se můžete seznámit na stránkách provozovatelů obou registrů, tedy na www.cbcb.cz a www.llcb.cz.

Samozřejmě právo žádat informace z registrů o své osobě má i každý občan, fyzická osoba podnikající či právnická osoba.

Pan Zodpovědný figuruje jako ručitel u úvěru své sestry.

Ovlivní tato skutečnost podmínky jeho nového úvěru?

Ano, v registru se velmi pravděpodobně pan Zodpovědný objevuje jako ručitel sestřina úvěru, tudíž tento úvěr bude finanční instituce považovat za potenciální závazek pana Zodpovědného. Proto je nutné si rozmyslet, zda vstupovat do ručitelských závazků cizích osob.

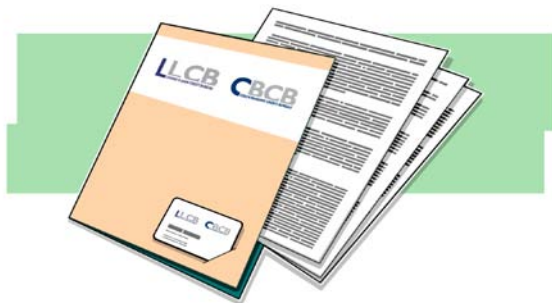

Manželé Zodpovědní by rádi věděli, jak jsou na tom s celkovými půjčkami.

Mohou si zjistit, jaké informace o nich registry BRKI a NRKI vedou?

Informace, které o manželích Zodpovědných v NRKI a BRKI evidují, získají za manipulační poplatek. Jeho výše záleží na tom, jak rychle výpis z registru potřebují. Mohou volit mezi službou Expres (vydání výpisu osobně na počkání nebo odeslání výpisu poštou do 24 hodin), která je zpoplatněna 200 Kč, či službou Standard (dodání výpisu do 30 dnů), za níž zaplatí 100 Kč.

Žádost o výpis je možné zaslat poštou. Podpis na této žádosti musí být notářsky či úředně ověřen. Je to z důvodu bezpečnosti, aby se na jejich údaje v registru nemohla dotazovat neoprávněná osoba. V případě zaslání výpisu poštou jsou k ceně výpisu připočteny poštovní poplatky. Dalším způsobem je osobní návštěva klientského centra registru v Praze. Jestliže si pro výpis z registru nemůžou přijít osobně, můžou pověřit další osobu na základě plné moci. Ovšem i v tomto případě je třeba notářsky či úředně ověřený podpis plné moci. Vzory žádostí i plných mocí včetně dalších informací naleznete na webu www.cbcb.cz či www.llcb.cz.

Manželé Zodpovědní zjistili, že v údajích v registru je chyba.

Co mohou dělat?

Pokud zjistí, že některý z údajů uchovávaných v registru je chybný nebo nepřesný, měli by se obrátit na provozovatele registru, společnost CBCB či LLCB. Provozovatel nesprávný údaj po dohodě s finanční institucí bezodkladně a bezplatně opraví.

Manželé Zodpovědní nebyli schopni nový úvěr díky nenadálé rodinné situaci po 3 měsíce splácet v předepsaných lhůtách. Nyní již úvěr řádně spláčí.

Jedná-li se o jedno až dvoudenní zpoždění se zaplacením splátky, v registru se zpravidla takové prodloužení vůbec neobjeví, jelikož údaje v registru jsou aktualizovány jednou měsíčně. Tuto informaci však nelze brát jako pravidlo. V zájmu každého klienta by mělo být řádné a včasné splácení dle dohody s finanční institucí. Nicméně pokud taková situace nastane, je důležité okamžitě kontaktovat finanční instituci, která klientovi pomůže situaci vyřešit, například pomocí odložených splátek či nabídkou jiného typu úvěru.

Manželé Zodpovědní mají obavy, aby negativní informace o opožděném splácení nebyly zaznamenány v registru do konce jejich života.

Na jak dlouho jsou záznamy v registrech uchovávány?

Opozdí-li se klient jednou či dvakrát se splácením půjčky, bude tato informace obsažena v úvěrové zprávě, kterou finanční instituce obdrží. Pokud však má historii splácení v pořádku, nemělo by mu ojedinělé opoždění se splátkou zabránit v získání nového úvěru/půjčky. Informace obsažené v registrech jsou pravidelně měsíčně aktualizovány a uchovávány po dobu smluvního vztahu s finanční institucí a po dobu dalších čtyř let po jeho ukončení.

Manželé Zodpovědní se dostali do tíživé životní situace a nejsou schopni splácet úvěr.

Na koho se mohou obrátit?

Asociace občanských poraden – www.obcanskeporadny.cz

Finanční vzdělávání – www.financnivzdelavani.cz

Poradna při finanční tísni, o.p.s – www.financnitisen.cz

Sdružení českých spotřebitelů – www.konzument.cz

SOS-Sdružení obrany spotřebitelů, o.s. – www.spotrebitele.info

Desatero odpovědného zadlužování

1. NEKUPUJI ZBYTEČNOSTI.

Vždy si nejdříve rozmyslím, zda předmět nebo službu, které si chci s pomocí úvěru pořídit, v současné době skutečně potřebuji. Nekupuji si novou plazmu jen proto, že ji mají sousedé.

2. NEPŘEPLÁCÍM ŽIVOTNOST.

Nekupuji si na úvěr žádný produkt nebo službu, které budu splácet delší dobu, než je budu reálně užívat. Nebudu například splácet rok čtrnáctidenní dovolenou.

3. NERISKUJI BANKROT.

Propočítám si, kolik korun měsíčně si mohu vzhledem ke své ekonomické situaci dovolit splácet. Vždy myslím i na zadní vrátka v podobě finanční rezervy na horší časy.

4. NEDŮVĚŘUJI VŠEM.

Pečlivě si prověřím subjekt, který mi úvěr nabízí. Vždy myslím na to, že půjčky může poskytovat v podstatě kdokoliv. Využívám různých zdrojů včetně referencí od známých.

5. NEJSEM UNÁHLENÝ.

Neberu automaticky první nabídku úvěru, kterou dostanu. Pečlivě zvážím, který typ úvěru je pro mé potřeby nejvhodnější. Nechvátám s výběrem a porovnávám různé podmínky.

6. NEPOROVNÁVÁM ÚROKY.

Vždy si zjistím, kolik mě bude úvěr reálně stát včetně všech poplatků za správu úvěru, uzavření smlouvy a dalších. Neporovnávám úroky, ale sazby RPSN a celkový objem peněz, které zaplatím.

7. NEPODEPISUJI NEZNÁMÉ.

Vždy se podrobně seznámím se smlouvou a úvěrovými podmínkami včetně případných sankcí či pokut. Nepodepisuji nic, čemu nerozumím. V případě potřeby se poradím s odborníky.

8. NEMYSLÍM JEN NA SOUČASNOST.

Své závazky splácím řádně a včas a tím si buduji pozitivní úvěrovou historii do budoucna. V případě potřeby se pojistím pro případ neschopnosti splácet v budoucnu.

9. NEPŮJČUJI SI NA PŮJČKU.

Pokud i přes všechna opatření nastane situace, kdy nejsem schopný úvěr splácet, nepůjčuji si další peníze na vyrovnání splátek. Snažím se domluvit řešení přímo s věřitelem.

10. NEVĚŘÍM NA ZÁZRAKY.

Pokud jsem u seriózní finanční instituce se žádostí o úvěr odmítnut, zamyslím se znovu nad svou ekonomickou situací dříve, než půjdu jinam. Pamatuji na to, že tím nechrání jen sebe, ale i mě.

Kontakty:

CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a.s.

provozovatel Bankovního registru klientských informací

Na Vítězné pláni 1719/4, Praha 4, 140 00

Tel.: +420 277 778 600

e-mail: klient@cbcb.cz

www.cbcb.cz

LLCB – Leasing & Loan Credit Bureau

provozovatel Nebankovního registru klientských informací

Na Vítězné pláni 1719/4, Praha 4, 140 00

Tel.: +420 277 778 650

e-mail: klient@llcb.cz

www.llcb.cz

CCB – Czech Credit Bureau, a.s.

Na Vítězné pláni 1719/4, Praha 4, 140 00

Tel.: +420 277 778 530

e-mail: ccb@creditbureau.cz

www.creditbureau.cz